

[Přípravné poznámky k vystoupení na téma, co je filosofie]

„Nikdy neber vážně problémy se slovy a jejich významem. Vážně je třeba brát jen pochybnosti o faktech a tvrzení o faktech...“ (Karl Popper, *Unended Quest*, „Věčné hledání“, Brno 1988, str. 13 kap.7.)

„Čím více bude lidstvo pokračovat, tím více bude filosofie lidovou a tím více bude lidovost jejím ideálem.“ (Em. Rádl, *DF I*, 1932, s.)

je třeba „viděti filosofické problémy doma“ (Em.Rádl)

Rétorika – pěstování mluvy a zapomínání na řeč

Sofistika – zneužívání jazyka proti řeči

Tradice myšlenky „vítězné (či vítězí) pravdy“ a tradice „pythagorejského“ pojetí filosofie (přesně a zaručeně: Platón v *Symposiu*): pravda jako něco, co filosofie „nemá“ a „mit“ nemůže (ve vlastnictví, v držení). Ovšem:

funkce Eróta spočívá v toužebné snaze, směřující k pravdě; naproti tomu vítězná pravda je výzvou k zápasům (především duchovním a myšlenkovým) na tomto světě, aby se pravda uplatnila a prosadila, „uskutečnila“ výzva ke „skutkům“.

Tradice je něco jiného než uchovávání nějakého muzeálního souboru myšlenek. Filosofie může a dokonce musí být rozhovorem s významnými filosofy minulosti, nikoliv jen jejich historickým traktováním. Proto výklad dějin filosofie je jen čímsi služebným, usnadňujícím cestu k setkání s dávnými i nedávnými mysliteli, ale sám ještě je tak málo takovým setkáním, jako je cestovní průvodce (bedekr) skutečným setkáním s jinými zeměmi a národy.

Interpretace nějakého staršího nebo nedávného filosofa je filosofickou interpretací jen tenkrát, když je vedena jako dialog s oním myslitelem. Někaké ztotožnění s ním, podobné hercovu ztotožnění s postavou hry, je pro filosofie a filosofa problematické a nebezpečné. (A už nic nemluvíme o vštípení rozsáhlých míst z onoho filosofa do paměti a schopnost recitovat jeho vlastní slova – to už vůbec není filosofie, i když to pro filosofa a pro filosofie zejména kdysi mohlo mít velký význam.)

5. 12. 87